

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNTA

Lausunto 5/1995 vp

Hallituksen esitys 72/1995 vp

Valtiovarainvaliokunnalle

Eduskunnan apulaispääsihteeri on kirjeellään 19.9.1995 saattanut eduskunnan työjärjestyksen 18 a §:n 3 momentista ilmenevässä tarkoituksessa maa- ja metsätalousvaliokunnan tietoon eduskunnan päätöspöytäkirjan otteen hallituksen esityksestä n:o 72/1995 vp valtion talousarvioksi vuodelle 1996.

Valiokunta rajaa lausuntonsa talousarvioesityksen momentin 30.38.21 selvitysosaan, josta ilmenee, että Lohjan kaupungilta vuokratussa kiinteistössä sijainneen Porlan kalanviljelylaitoksen toiminta on lakkautettu.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina kalatalousylitarkastaja Kari Airaksinen maa- ja metsätalousministeriöstä, ylijohtaja Kare Turtiainen ja erikoistutkija Markku Kaukoranta Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksesta, kalatalousbiologi Markku Marttinen Uudenmaan maaseutuelinkeinopiiristä, johtaja Tarmo Jalava Köyliön kalanviljelylaitoksesta sekä kalastusmestari Pekka Ilmarinen Porlan kalanviljelylaitoksesta.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos on valiokunnalle antamassaan selvityksessä todennut tehtyjen selvitysten osoittavan, ettei Porlan laitoksen lopettaminen vaaranna kalakantojen hoitoa Etelä-Suomessa eikä uhanalaisten lajien säilyttämistä ja ettei laitoksen lopettamisesta myöskään ole merkittävää haittaa tutkimukselle.

Valiokunnalle annetussa selvityksessä on toisaalta tuotu esiin, että Porlan laitos on kaikista muista Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen laitoksista poikkeava, erityisesti eteläisten kevät-kutuisten kalojen viljelyyn soveltuva kalanviljelylaitos, joka on tuottanut eteläisen Suomen vesistöjen erityisolosuhteisiin hyvin soveltuvia hoitolajeja ja kantoja. Leimaa-antavaa Etelä-Suomen rannikon sisävesille on vesistöjen rehevyys ja savisuus. Porlan laitos on tuottanut kaikki valtion viljelemät toutaimet, karpit ja suutarit sekä valtaosan kuhasta ja täpläravusta. Laitoksen lakkauttaminen aiheuttaisi huomattavan lisävajeen kuhanpoikasten saannissa, josta tulisi-

vat kärsimään erityisesti eteläisimmän Suomen kuhankasvattajat ja istutukset.

Selvityksestä on myös käynyt ilmi, että Porlan laitos, joka on valtion ainoa kalanviljelylaitos eteläisessä Suomessa, on kehittänyt Suomessa käytössä olevat kuhan, toutaimen ja täpläravun viljelymenetelmät. Lakkauttaminen aiheuttaisi huomattavia vaikeuksia tai täydellisen katkoksen annoskokoisen täpläravun tuotantomenetelmien kehittämisessä. Lisäksi laitoksen lakkauttaminen merkitsisi Etelä-Suomen kalavesien hoidon kannalta tärkeän kehitys- ja tutkimustoiminnan päättymistä, koska vastaavalle tutkimustoiminnalle ei ole edellytyksiä muissa valtion kalanviljelylaitoksissa. Uudellamaalla on useita erittäin uhanalaisia taimenkantoja, joista vain yksi (Ingarskilanjoen meritaimen) on valtion kalanviljelyn kohteena. Peruskorjattuna Porlan laitos soveltuisi näiden kantojen talteenottoon.

Saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää Porlan laitoksen toiminnan merkitystä ratkaisevana eteläisimmän Suomen kalataloudelle. Samalla valiokunta toteaa selvityksen osoittavan, vastoin Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen kantaa, ettei Porlan laitoksen toimintaa voida korvata muissa jo toimivissa laitoksissa tapahtuvalla toiminnalla. Valiokunta katsookin, että tulevaisuudessa eteläisimmän Suomen kalanviljely tulee turvata joko peruskorjaamalla Porlan laitos tai perustamalla uusi vastaavanlainen kalanviljelylaitos. Valiokunta pitää tärkeänä, että toiminta Porlan laitoksessa jatkuu keskeytyksettä, tai mikäli päätetään perustaa uusi laitos, uuden laitoksen toiminnan alkamiseen saakka.

Valiokunta oheistaa saamansa asiakirjaselvityksen valtiovarainvaliokunnan käyttöön.

Edellä esitetyn perusteella valiokunta esittää kunnioittavasti,

että valtiovarainvaliokunta mietintöönsä laatiessaan ottaisi huomioon, mitä tässä lausunnossa on esitetty.

Helsingissä 13 päivänä lokakuuta 1995

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Kalli, jäsenet Kantalainen, Koistinen, Komi, Nurmi, Pulliai-

nen, Rimmi, Rosendahl, Saario ja Viitamies sekä varajäsenet Mähönen ja Ranta-Muotio.
